

Priame zahraničné investície do čínskej ekonomiky¹

Abstrakt: Článok sa zaoberá priamymi investíciami do čínskej ekonomiky ako impulzom ďalšieho rozvoja Číny a ich vývojom od roku 1991.

JEL: G14, G21

Kľúčové slová: čínska ekonomika, priame zahraničné investície

Dôležitým zdrojom hospodárskeho rastu po roku 1990 bol najmä export výrobkov náročných na pracovnú silu a priame zahraničné investície, ktoré priniesli potrebný kapitál, ktorý krajine chýbal. Nielen pre Čínu, ale pre všetky rozvojové krajiny predstavujú priame zahraničné investície (ďalej len PZI) dôležitý impulz ekonomického rozvoja. Tomáš Dudáš vo svojej publikácii *Rozvojová pomoc a spolupráca* uvádza, že Čína v rámci regiónu Ázie je už dlhodobo primárnym prijímateľom priamych zahraničných investícií: „Najaktívnejším štátom v regióne je bez pochyb Čína, ktorá už viac než jedno desaťročie dominuje prílevu PZI v tomto regióne. Čína získala v roku 2005 PZI vo výške 72,4 miliárd USD, čo predstavuje výrazný rast oproti roku 2004, keď prílev dosahoval len 60,6 miliardy USD.“² Tomáš Dudáš vychádzal z údajov *World Investment Report 2006* a online databázy UNCTAD³. So zámerom použitia rovnakej metodiky výpočtu pre PZI sme získali údaje pre rok 2010 a 2011 z rovnakého zdroja. UNCTAD vo svojej správe *World Investment Report 2012* uvádza PZI v roku 2010 114,734 mld. USD a v roku 2011 až 123,985 mld. USD, pričom v roku 2010 predstavovali PZI v celej oblasti Ázie a oceánie 386,138 mld. USD a v roku 2011 424,759 mld. USD.⁴ Neustály nárast priamych zahraničných investícií evokuje pretrvávajúci záujem zahraničných investorov.

¹ Príspevok vznikol v rámci riešeného projektu OP VaV s názvom „Vytvorenie excelentného pracoviska ekonomického výskumu pre riešenie civilizačných výziev v 21. storočí (ITMS 26240120032). Podporujeme výskumné aktivity na Slovensku. Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ“

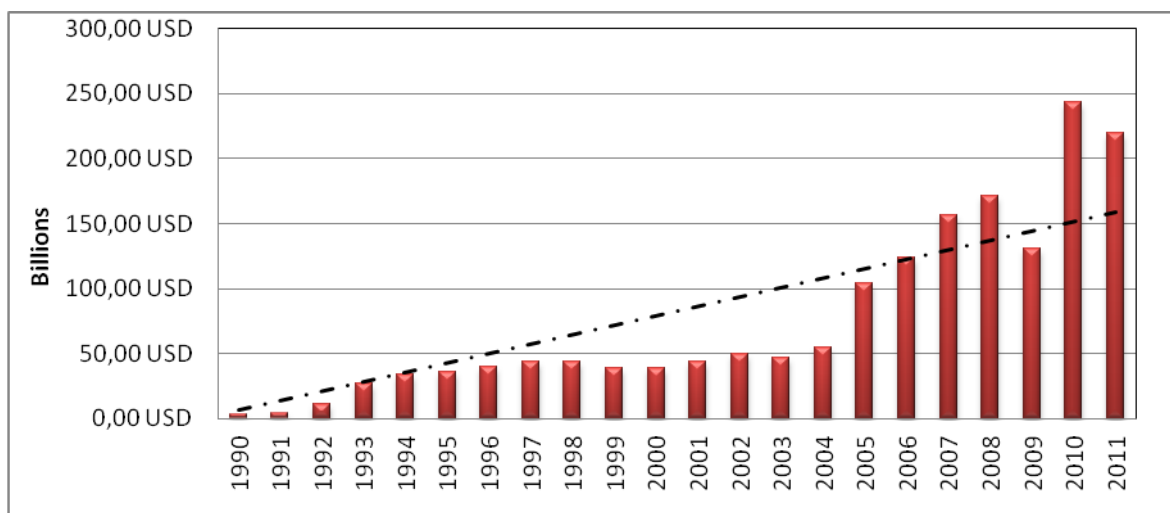
² DUDÁŠ, T. a kol. 2007. *Rozvojová pomoc a spolupráca*. 115s.

³ Správa UNCTAD : United Nations Conference on Trade and Development – China.

⁴ Správa UNCTAD : *World Investment Report 2012*.

Na nasledujúcej tabuľke sú uvedené PZI v Číne od roku 1991 po rok 2011. Dáta sme v tomto prípade získali prostredníctvom databázy Svetovej Banky (*The World Bank*)⁵. V grafe je okrem vývoja PZI zachytená aj lineárna trendová čiara PZI. Lineárna trendová čiara (v grafe čierna čiara) je priradená rade údajov o PZI, ale nezobrazuje údaje daného radu údajov. Ilustruje trendy v existujúcich údajoch a prognózu budúcich údajov. Jej rastúci priebeh znázorňuje pokračujúci rastúci trend. Pokles PZI mal výraznejší priebeh v roku 2009. Nakoľko zahraničné subjekty boli ovplyvnené neistotou na trhoch spôsobenou začínajúcou finančnou krízou. V rokoch 2010 a 2011 príliv priamych zahraničných investícií vzrástol a prekonal tak predkrízovú úroveň prvýkrát, napriek pretrvávajúcim negatívnym efektom celosvetovej finančnej a hospodárskej krízy 2008-2009 a prebiehajúcej dlhovej krízy.

Graf č.1 : Vývoj priamych zahraničných investícií v Číne v priebehu sledovaného obdobia **1991-2011**

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa The World Bank

Prílev zahraničných investícií v 90-tych rokoch bol výsledkom presadzovania novej politiky tzv. „južnej púte“ premiéra Teng-Siao-pchinga z roku 1992, keď sa priame zahraničné investície začali výrazne podieľať na rýchlom raste celkových čínskych investícií.⁶ Druhá

⁵ Svetová Banka definuje priame zahraničné investície ako čistý prílev investícií na nadobudnutie trvalej kontroly nad podnikom (10% alebo viac na hlasovacích právach) prevádzkujúcim v ekonomike inej, než je ekonomika investora. Je to súčet vlastného kapitálu, reinvestície zisku, ďalší dlhodobý kapitál a krátkodobý kapitál uvedený v platobnej bilancii.

⁶ BALÁŽ,P., SZOKEOVÁ,S. , ZÁBOJNÍK, S. 2012. *Čínska ekonomika: Nová dimenzia globalizácie svetového hospodárstva*. 168 s.

vlna nárastu priamych zahraničných investícií nastala po roku 2001, ktorý bol pre Čínu z pohľadu medzinárodného obchodu významný, nakoľko sa stala členom WTO – World Trade Organisation.

Na rok 2013 sa očakáva pokles priamych zahraničných investícií, avšak za tento pokles bude môcť najmä konkurencia iných rozvojových krajín ako informujú Hospodárske noviny na portáli FinWeb: „Hlavný hongkonský ekonóm Nomury Čang Č'-wej si myslí, že pokračujúci pokles PZI signalizuje narastajúcu konkurenciu zo strany lacnejších krajín, ktorej musí čeliť čínska proexportne orientovaná ekonomika. "Očakávame, že viaceré nadnárodné firmy zvýšia investície do lacnejších krajín, ako je Vietnam a Indonézia," dodal Čang.“⁷ Súčasná čínska politika smeruje svoje zábery najmä na domáci trh, nakoľko vysoký počet obyvateľov predstavuje doposiaľ v plnej miere nevyužitý zdroj budúceho ekonomického rastu zo spotrebiteľského hľadiska. Cieľom je nájsť novú cestu k trvalému hospodárskemu rastu, ktorý nie je plne závislý od exportu a zahraničných investícií.

⁷ TASR.2013. Investície do Číny sa prepadli najviac za tri roky. In *Hospodárske noviny*. [online].2013. [cit. 2013-03-10]. Dostupné na internete: <http://finweb.hnonline.sk/c1-59360000-investicie-do-ciny-sa-prepadli-najviac-za-tri-roky>.